

Entiteettien rajat: toimijoiden, paikkojen, tapahtumien ja rakennusten identifiointi

Tässä rajataan, mitkä entiteetit eivät kuulu YSO-ontologiaan, vaan kuvaillaan toimijoina ja auktorisoidaan tarvittaessa Kanto-tietokantaan.

Rajanveto toimijoiden ja muiden entiteettien välillä tehdään pääsääntöisesti käyttäen Kuvailuentiteetit- taulukkoa, joka pohjautuu Library of Congressin vastaavaan taulukkoon.

Jos taulukossa toimijaksi määritelty entiteetti on kuvailtavana aineistona (esim. museossa kuvailtava laiva, arkistossa kuvailtava kokoelma), se kuvaillaan kuitenkin aineistona toimijakuvaillon sijaan.

Mikä on yhteisö?

- Yhteisö on pysyvä tai väliaikainen organisaatio tai ryhmä henkilöitä ja/tai organisaatioita, jotka tunnetaan tietyllä nimellä ja jotka toimivat tai voivat toimia yhtenä kokonaisuutena.
- Yhteisöjä ovat esim. yhdistykset (rekisteröidyt ja rekisteröimättömät), (oppi)laitokset, yritykset, säätiöt, valtion- ja kunnallishallinnon elimet, työryhmät, kirkkokunnat ja uskonnolliset yhteisöt, yhtyeet ja projektiorganisaatiot.
- Myös tilapäiset, nimetyt tapahtumat kuten esimerkiksi kokoukset, konferenssit, urheilukilpailut ja festivaalit kuvaillaan yhteisinä.

Rakennukset

- Rakennukset kuvaillaan yhteisinä. Sama auktoriteettitietue on käytettävissä kirjauksiin sekä tekijänä että aiheena.
- Rakennus ja siinä toimiva yhteisö kuvaillaan tarvittaessa erillisinä yhteisinä, jos rakennuksessa on toiminut eri yhteisöjä, joista kaikilla ei ole ollut sama nimi kuin rakennuksella, tai jos yhteisö on muuttanut rakennuksesta toiseen.
- Rakennuksen ollessa kuvailtavan aineiston aiheena esim. arkkitehtuurin näkökulmasta aihetta selvennetään YSO:sta otettavilla lisäasiasanoilla kuten arkkitehtuuri.

Alukset

- Nimetyt laivat, avaruusalukset ym. alukset käsitellään yhteisinä.

Toimija ja paikka

- Maantieteellinen alue kuvaillaan paikkana. Sen alueella toimivaltaa käyttävä yhteisö kuvaillaan tarvittaessa toimijana.

Minkä ei nähdä olevan toimija?

- Koneet ja tietokoneohjelmat eivät ole toimijoita, vaikka ne olisi ilmoitettu aineiston tekijöiksi

Fiktiiviset hahmot ja muut ei-inhimilliset entiteetit

- Fiktiivisiä hahmoja_kuvaillaan toimijoina, vaikka niitä ei nähdä uudistetun RDA:n mukaan toimijoina; niitä ei koskaan merkitä päätekijäksi eikä osaksi tekijä-nimekekirjausta.
  - uudistuneessa RDA:ssa ei enää löydy ohjeistusta fiktiivisten hahmojen ja ei-inhimillisten entiteettien kuvailuun, ohjeistusta on tekijävastuuseen liittyvien merkintöjen tekemiseen
    - ei-inhimillisiä entiteettejä käsitellään RDA:n ulkopuolisina entiteetteinä
    - manifestaation vastuullisuusmerkinnöissä mainittuja fiktiivisiä hahmoja käsitellään todellisten henkilöiden pseudonyymeinä
    - fiktiivisistä hahmoista ja muista ei-inhimillisistä entiteeteistä ei voida muodostaa pääkirjausta eikä tekijä-nimekekirjausta
- Nimettyjä (todellisia) eläimiä_kuvaillaan toimijoiden tavoin Kantoon, vaikka nämä kuuluvatkin ei-inhimillisiin entiteetteihin.
- Toimijoina kuvailtavien ei-inhimillisten entiteettien hakutiedoissa käytetään sulkeissa olevaa tarkennetta. Tarkenteina käytetään seuraavia, jos mahdollista: *fiktiivinen hahmo*, *taruhahmo*, *jumalolento*, eläinlaji
- Fiktiiviset yhteisöt eivät kuulu toistaiseksi toimijakuvailun piiriin.